

KOSSUTH ORSZÁGGYŰLÉSI TUDÓSÍTÁSAINAK TÖRTÉNETÉHEZ.

Egy magyar nyelvű országgyűlési tudósító kiadásának terve már az 1830-iki országgyűlés alkalmával felmerült a Karok és Rendek körében. Egyes követek azon véleményöknek adtak kifejezést, hogy az országgyűlési tárgyalások iránt tartós érdeklődést kell biztosítani s ennek leghatásosabb eszköze egy magyar nyelven szerkesztendő ujságféle tudósító volna, mely az országgyűlésen történekről rendszeresen tájékoztatná az országgyűlésen kívül állókat is. A felszólalások akkor nem vezettek eredményre.¹

Az 1832 december 19-ikén összeült országgyűlés már 1833 januárius 10-ikén tartott negyedik ülésében foglalkozott egy országgyűlési ujság gondolatával. A felszólaló borsodmegyei követ szerint ugyanis «minekutánna a' gondolkodás és annak előadása a' léleknek valóságos eledele, attól azt megfosztani nem lehet; a' *Napló könyv* megszerzése nem mindentől telhetik ki, kinek-kinek van pedig jussa tudni, mi történt az Ország Gyűlésén és hogy járnak ott el képviselői köteleességekben; ha Ország Gyűlési Ujság lesz, azt az ilyenek is megszerezhetik; de ezeken felül Ő Felsőge kölcsönös bizodalomra szólított fel ezen Ország Gyűlése kezdetével bennünket: mi mutat a' Nemzet eránt nagyobb bizodalmat, mint ha láthatja, hogy a' mi felett képviselői szabadon tanácskoznak, annak közönségessé való tételét minden megszorítás nélkül tapasztalandja?» Komárommegye követe az országgyűlési ujság kiadását úgy képzelte, «ha a' *Napló könyvből* kivonatok készítettvén, a' Karok és Rendek felvigyázása alatt, azokat adnák ki az Ujság írók Ujság Leveleikben». Szabolcsmegye követe elvben az

¹ Szept. 14. *Diarium Comitiorum Regni Hungariae in diem 8-am Septembris a. 1830. indictorum.* Posonii. 1830. 29—30. ll.

ujtségnek «minden megszorítás nélkül való» kiadását tartotta helyénvalónak s csak abban az esetben vélte elfogadhatónak komáromi követártása javaslatát, ha a kiadás egyébként nem volna lehetséges. A kérdéshez majd minden megye követe hozzászólott. A túlnyomó többség egy országgyűlési ujság megindítása mellett foglalt állást és csak abban volt eltérés a követek között, hogy az országgyűlésen elhangzott beszédek közlése hogy történjék és hogy egyáltalában gyakoroljon-e az országgyűlés ellenőrzést a szerkesztésre. Csupán néhány megyei követ foglalt határozottan állást a felmerült gondolat ellen, köztük Beregmegyéé, azzal az indokolással, hogy «ha nyolc száz esztendőök lefolyta alatt ősi alkotmányunk Ujságok nélkül épségben fenmaradhatott, azt tartja, hogy az ilyen közönségessé való tételek által, melyeknek megbírálására nézve még a' nemzet megérve nincsen, sírt ásunk ősi alkotmányunknak.»

MÉREY Sándor királyi személynök országgyűlési elnök azon «szomorú következesek»-re hivatkozva, «melyeket az Ujságnak ilyen módon való eszközlése szülhet», aggodalmasnak tartotta a többségi álláspont gyakorlati megvalósítását, de ezt nem tekintve, szerinte «az Ujság írónak azért, hogy Ujság leveleket bocsáthasson ki, privilégium megnyeréséért Ő Felségéhez kell folyamodni, mert a privilégium adása Hazánk törvényei szerint Koronás Fejedelmünk jussa, valamint a nyomtató sajtókra való főfelvigyázás is.» Minthogy azonban megjegyzései a többség álláspontján mitsem változtattak, utóbb maga is hozzájárult ahhoz, hogy «ám légyen, foglalják a Karok és Rendek ebbéli kívánságokat Izenetbe!»¹ Ez azonban nem történt meg.²

Az országgyűlési ujság kiadásának kérdése egy polemikus könyv («Sollen wir Magyaren werden?») megjelenésével kapcsolatban az 1833 május 18-iki ülésen ismét szóba került,³ sőt ugyanekkor Csanádmegye követe nyíltan kijelentette — Barsmegye követének azon megjegyzése alapján, mely szerint ha kutatnák, miért maradt el a tervezett országgyűlési ujság, «talán némű kel-

¹ Országgyűlési Jegyzőkönyv. I. Darab. Pozsony. 1832—33., 34—42. ll.

² Jegyzőkönyv. 447. l.

³ Jegyzőkönyv. 431. l.

lemetlenséget szülne» — hogy jegyzőkönyvbe vétetni kívánja, hogy «küldői... formális Országgyűlési ujságot kívánnak», még pedig, a bihari követ szavait idézve, «tökéletes szabadsággal kiadandó ujságot.» A többség ez alkalommal is egy ujság kiadása mellett foglalván állást, a kérdés érdemi tárgyalását az illetékes bizottsághoz utalták.¹

Figyelemreméltó, hogy ugyanakkor, midőn egy országgyűlési ujság megindítása tárgyában hosszadalmas viták folytak az országgyűlésen, már forgalomban volt egy országgyűlési ujság, mely «*Országgyűlési Tudósttások*» címen az országgyűlés első napjától (1832 december 19) kezdve rendszeresen beszámolt a kerületi és országos üléseken elhangzott beszédek tartalmáról, azonban írva lévén, nem volt nyilvános jellegű s így tulajdonképen ujságnak sem volt tekinthető. Innen van az, hogy az országgyűlési tárgyalások során róla nem esett szó. Ez írott tudósításoknak szerkesztője a távollevők követei közt helyet foglaló KOSSUTH Lajos volt, ekkor itt még ismeretlen ember, aki azonban szűkebb hazájában, Zemplénnvármegyében, már szerepet vitt; legutóbb e megye 1832 szeptember 4-iki gyűlése alkalmával épen a sajtószabadság érdekében szállott síkra, abból az alapelvből indulván ki beszédjében, hogy — úgymond — «vegyenek el mindent, csak szabad sajtót adjanak s nemzetem szabadsága, boldogsága felett kétségbe nem esem. Vagy nyomtatási szabadság, vagy a szabadság elnyomása. Itt középut nincs».² KOSSUTH azzal az elhatározással jött Pozsonyba, hogy az országgyűlési tárgyalásokat valamilyen formában a nagy közönséggel is megismerteti. Elsősorban a kerületi ülések naplójának kinyomatására gondolt s ennek érdekében igyekezett hangulatot teremteni a Rendek körében. Báró WESSELÉNYI Miklós már értekezletet is hívott össze ez ügyben, hol meghallgatták Kossuth előterjesztéseit «s az eddigi ülésekről tett jegyzékeit», melyek hatása alatt úgy döntöttek, hogy a napló szerkesztését reá és

¹ Jegyzőkönyv. 446—449. ll.

² A beszéd másolata M. Nemz. Múz. Kézirattára. Fol. Hung. 1085. Idézi POMPÉRY Aurél is: *Kossuth Lajos 1837—39-i hűtlenségi perének története*. Budapest. 1913. 122. l.

OROSZ Józsefre fogják bízni s melléjük két országgyűlési gyorsíró-t fognak rendelni. Minthogy azonban KOSSUTH személye ellen-szenves volt gr. ANDRÁSSY György előtt,¹ aki ebből — úgy lát-szik — nem is csinált titkot, a naplókiadás ügye s ezzel KOSSUTH szerkesztői szerepe is lekerült a napirendről. Kossuth tehát tovább folytatta az Országgyűlési tudósításoknak a megkezdett formában való közzétételét, melynek semmi törvényes akadálya nem volt s amellyel beválthatta barátainak korábban tett azon ígérését, hogy őket az országgyűlésen történekről levelezés útján tájékoztatja.²

Ezen országgyűlési krónikákat KOSSUTH fogalmazta, fogalmazványát az e célból, többnyire a jurátusok sorából, megfogadott irnokoknak tollbamondta s az egyes példányokat úgy küldözte azután szét zárt borítékban az előfizetőknek. Az előfizetés díja havonként 10 pengő forint volt, bizonyára jelentékeny összeg, melyet elsősorban az irodai adminisztrációnak költséges volta indokolt, továbbá azon körülmény, hogy KOSSUTH az előfizetésekből tartotta fenn magát, édesanyját és testvéreit.³ KOSSUTHOT egyébként a szerkesztői teendőkből, mint társszerkesztő, 1833 eleje óta Orosz József támogatta, kit erre KOSSUTH kért volt fel, aki azonban, bár a jövedelemből részesedett, ténylegesen alig működött közre.

KOSSUTH az Országgyűlési tudósítások 69-ik számától kezdve a sokszorosítás egyszerűsítése és a másolási hibák lehető elkerülése végett litografálókészüléket is kezdett használni, felváltva íratta és litografáltatta az országgyűlési tudósításokat; a 75. számtól kezdve azonban már kizárólag litografiát alkalmazott a terjedelemben is megnőtt tudósítások sokszorosításában. Ezzel a tudósítások levelezésjellege természetesen megszűnt, a tudósítások nyilvános ujság lett, melyet a kormány az érvényben levő törvények erejénél fogva sietett ártalmatlanná tenni. 1833 október elején gróf ZICHY Ferenc főlovászmester Bécsből vett utasítás alapján lefoglaltatta a litografálókészüléket s KOSSUTHOT a tudósítá-

¹ V. Ö. KÖLCSEY országgyűlési naplójával. Budapest. 1886. 27—28. II.

² POMPERY A.: i. m. 124. l.

³ WIRKNER L.: *Élményeim*. Pozsony. 1879. 63. l.

soknak litografia útján való további terjesztésétől eltiltotta.¹ Az országgyűlési tudósítások ennek következtében 1833 október 8-ikától ismét kézírásos másolatokban küldettek meg az előfizetőknek.

KOSSUTHOT a lefoglalással járó izgalmak, nemkülönben a túlfeszített munka kimerítették s ezért 1833 november elején elhagyta Pozsonyt, úgy egyezvén meg OROSZSAL, hogy távollétében ő egyedül végezze a szerkesztés munkáját. Sátoraljaújhelyen értesült azután arról, hogy OROSZ december 8-iki kelettel körleveleket küldözgetett az Országgyűlési tudósítások előfizetőihez, melyekben jelezte, hogy KOSSUTHÓL különválva, 1834 február elsejétől kezdve *Diaeta-közlő* név alatt fogja közrebocsátani országgyűlési ujságját, «melynek megjelenése s folyamata nem függ az előfizetők mennyiségétől és ha csupán egyetlenegy előfizető» fogja is megtisztelni bizalmával, «az oly rendesen és pontosan fogja azt venni, mintha valamennyien szerencsételnék hasonló bizodalommal». KOSSUTHOT rendkívül meglepte OROSZ váratlan elhatározása, melyben kétségkívül része van a bécsi kormánynak, mely valahogyan lehetetlenné akarta tenni Kossuth szerkesztői működését s míg egyrészt előfizetőit arról igyekezett meggyőzni, hogy neki a különválásban nincs szerepe, addig másrészt megnyugtadni törekedett azokat afelől, hogy szerkesztői munkásságát tovább folytatja és pedig arra való tekintettel, hogy a jövőben nem lévén már szükséges a vállalat hasznában mással is osztoznia, 1834 február elsejétől kezdve havi nyolc pengő forint előfizetési díj fejében.

A közvélemény KOSSUTH mellé állott. OROSZ *Diaeta-közlője* megjelent ugyan,² de KOSSUTH olvasóközönségét nem tudta magához vonni s KOSSUTH zökkenés nélkül adhatta ki tudósításait a korábbi keretek között az országgyűlés befejezéséig.

A KOSSUTH Lajos és OROSZ József közt az *Országgyűlési tudósítások* szerkesztése körül felmerült ellentétről az alább közlendő iratok tájékoztatnak. Ez iratokat SZINYEI MERSE István v. b. t. t.

¹ WIRKNER L.: i. m. u. o. POMPÉRY A.: i. m. u. o.

² A *Diaeta-közlőből* 1834 febr. 1-től szeptember 20-ig 67 szám jelent meg, ugyanolyan alakban és beosztásban, mint az Országgyűlési Tudósítások. (M. Nemz. Múzeum Könyvtára. Quart. Hung. 447.)

úr, az iratokban címzettként megemlített SZINYEI MERSE László sárosmegyei táblabíró unokája, bocsátotta rendelkezésemre. Ez iratok eredeti példányait a SZINYEI MERSE-családnak a Magyar Nemzeti Múzeumban letétbe helyezett levéltára őrzi.

I.

Pozsony, 1833 december 8.

Orosz József Szinyei Merse László táblabírónak.

Tekintetes Uram! Bizonyos környülmények következtében megszü-
nendvén jövő 834-ik évi febr. 1-ső napján köztem és Kossuth Lajos
Ur közt azon szövetkezés, mellyben eddig állánk, az *Országgyűlési tudó-
sítások* kiadására nézve: azontúl «*Diæta-közlő*» czim alatt egyedül magam
adandok ki országgyűlési ujságot, ugyanazon szellemben, mint eddig
ketten egyesülve adánk. A' szükséges előkészületeket már előre ugy
intéztem el, hogy sem a' kéziratra, sem a' közlemények velejére nézve
panasznak helye ne lehessen.

Ezt előre tudatni tettes Urasággal a' végből találtam célzatosnak,
hogy ha intézetemet további pártolásával szerencsételni méltóztatik, mit
bizvást reményleni merészek is, előfizetésit és leveleit egyenesen csak
magamhoz méltóztassék utasítani.

Egyébiránt addig is, minthogy már jó időtől fogva csak magam
szerkeztetvén az országgyűlési tudósításokat, mivel egykori szerkeztető
társam KOSSUTH Lajos Ur bizonytalan időre haza ment, s' újra feljöve-
tének ideje határozatlan, magam neve alatt kérvén ki minden leveleit
s' tudósításait, megkülönböztetett tisztelettel maradok

Tettes Uraságnak

Poson Dec. 8-án 1833

alázatos szolgája

Orosz József mp.

Külön borítékon: Tekintetes SZINYEI MERZSE László főtáblabíró urnak
Eperjesen.

2.

(K. n.) Pozsony, 1833 december vége.

Orosz József Szinyei Merse László táblabírónak.

Tekintetes Úr! A következő III-ik szám utolsója leendvén már
az eddig KOSSUTH urral közösen kiadott országgyűlési tudósításoknak,
minthogy az ezután egyedül általam kiadandó «*Diæta-közlőre*» megren-

delését tenni nem méltóztatott, minapi hirdetésem értelmében azt oda magyarázom, hogy Tekintetes Uraságod járatását megszüntetni kívánja. Azért is eddigi bizodalját hálásan vévén, egyuttal esedezem, hogy a' mult évi September 1-étől hátralévő s' 50 pengő frtot tévő restantiát, melly egyedül engem illet, megküldeni ne terheltekk; megkülönböztetett tisztelettel maradván Tekintetes Uraságnak

alázatos szolgálja
OROSZ József mp.

3.

Sátoraljaujhely, 1833 dec. 20.

Kossuth Lajos Szinyei Merse László táblalabirónak.

Az Ország Gyűlési nyilvános történeteknek 's jelesebb Beszédeknek magános Levelezés útján irott közlését *Ország Gyűlési Tudósítások* czim alatt, mindjárt a' jelen Ország Gyűlése kezdetével szerkeztetésbe vévén, azoknak kik nagyon becsültt bizodaljukra méltattak, folyton folyvást ki-szolgáltattam. Későbbben szerencsém lévén OROSZ József Úrral, Hazánk-nak jeles hirű Irójával személyes ösmeretségbe 's barátságba jönni, ennek következése lön, hogy azon *Ország Gyűlési Tudósítások*nak közös név alatti szerkesztése iránt köztünk szövetség keletkezett. Azonban a' köztünk meg alapított egység következésében eleintén is ugyan az egész munkát többnyire magam, később pedig u. m. Június hónap közepétől egészen November elejéig egyedül magam vittem. De ezen szakadatlan fáradság következésében egészségem tekintetéből egy pár héti pihenésre okvetetlen szükségem lön 's azért úgy egyeztem meg Orosz József Úrral, hogy a' 10 és 1/2 hónapokig egyedül magam által vitt munkát három hónapokig, az az legfeljebb 1834-diki Febr. 1-ő napjáig ő vigye, én pedig kurta eltávozásom után vissza térvén, Febr. elejével ismét által vegyem a' szerkeztetést.

Azomban csudálkozással olvasom OROSZ Úrnak tisztelt Levelezőimhez Decemb. 8-ról bocsátott azon értesítését, hogy a' köztünk fenn állott szövetekezés Febr. 1-ő napjával meg szünendvén, azontúl *Diaeta közlő* czim alatt egyedül maga adand ki *Ország Gyűlési Újságot*. Ezen szándékáról engem OROSZ Úr előre nem értesített, csupán December 11-ről hozzám irott Levelében adja azt tudtomra, valamint azt is, hogy szándékát köz hirrre teendi (a' mit már hamarább meg is tett) 's engem is hasonlóra szállít fel.

Fájdalom ugyan, hogy OROSZ Úr jónak látja szövetekezésünket meg

szakítani 's leg inkább fájlalom, hogy azt előre méltán vártt értesitésem nélkül tette, mind azáltal hozzám semmi fel bonthatatlan kötelek nem kötik 's így tetszése szerént el álhat 's más Újságot, vagy a' mit akar, irhat.

A' mi engemet illet, én szintén kötelességemnek ösmérem tisztelt Levelezőimet alázatosan tudósítani, hogy valamint November 1-ső napjáig úgyszólván egyedül magam szerkeztettem *Ország Gyűlési tudósításaimat*, úgy azt továbbá is szintén magam tulajdon azon czim alatt és módon, melly szerént általam alapítotott 's mind eddig vitetett, folytatni fogom. És ha első lépven a' töretlen ösvényre, iparkodásom talán érdeme felett is méltánylatot nyertt, reménylem egy esztendei tapasztalás nem fogta meg gyengíteni azon bizodalmat, melyre méltatva valék. A' köz ügy nevében örvideni fogok, ha mentül többen futjuk az általam gyenge erővel nyitott pályát 's meg vagyok győződve, hogy csak jót szülhet egyedül a' munka belső 's külső becsének öregbitésére czélozható nemes vetélkedésünk.

Egyébbiránt csak egyedül magamat illetendvén 1-ső Febr. óta az *Ország Gyűlési tudósítások* tiszta haszna, azoknak havonkénti díját immár lejjebb szállíthatom 's azt az eddigi 10 pengő forintok helyett 8 pengő forintokban álapítom meg, alázatosan kérvén tisztelt Levelezőimet, hogy ha *Ország Gyűlési tudósításimat* nagy becsű bizodal mukra tovább is méltatni kegyesek lesznek, az iránt szándékjokat is mint eddig, tulajdon nevem alatt Posonba a' Magyar útzába 460. szám alá intézve velem az első Póstával tudatni, vagy le mondásukról értesíteni méltóztassanak. Én azonnal sietek Posonba rendeltetésem helyére, megérkezésემig cancelláriám expeditora GÖNTZY Gédeon Úr fogja kézhez venni Leveleimet.

OROSZ József Úr érintett hirdetéséhez azt is említi, hogy jó időtől csak maga szerkezteti az *Ország Gyűlési tudósításokat*, hogy én bizontalan időre haza mentem 's újra fel jövetelem ideje határozatlan; erre meg kell jegyezmem, hogy csak Novemb. 1-ső napjától szerkezteti, én nem bizontalan időre, hanem jövettel-menettel leg feljebb 3 hónapra rándúltam haza 's fel menetelem ideje nem határozatlan, mert kevés napok alatt Posonba leszek. Ezek után nagy böcsű válaszaik ki kérésé mellett meg különböztetett tisztelettel rekesztem be alázatos értesitésemet.

Költt S. A. Újhelybe December 20-án 833.

KOSSUTH Lajos mp.

Külön borítékon: Tekintetes Nemzetes és Vitézlő SZINNYEI MERZSE László úrnak, több nt. megyék táblabirájának különös tisztelettel Eperjesen. (Zárópecsét.)

4.

Pozsony, 1834 januárius 3.

Orosz József «Világosítás»-a.

Világosítás.

Homályt semmiben sem kedvelvén, szükségesnek látom KOSSUTH Lajos urnak mult hónap 20-án S. A. Ujhelyből szerte küldött levelére némű felvilágosítást közleni mind azon p. t. urakkal, kikhez azon levél érkezhett.

Tagadhatatlan, hogy az *Országgyűlési tudósítások* alapítása KOSSUTH úr találmánya s' mielőtt annak kiadásáról legtávolabbi tudományom is lett volna, már ő azt néhány előfizetőinek járatta. Az előtt sem hirében, nevében, sem személyében legkevésbé sem ismervén, általa szólítatám fel, hogy vele azon tudósítások folytatására szövetségbe lépjek; de mint-hogy első levelei nem szellemem szerint valának, ki hazámnak csak a' mérsékletes közepiségen vélem boldogulhatását: azon feltétel alatt vállalám el meghívását, hogy holmi glossák, észrevételek, felkiáltási s' más mintegy kritizáló jegyek egészen kimaradjanak. Épen ezen indítványos elsőbbsége miatt engedém is néki minden kifogás nélkül az *Országgyűlési tudósítások* czimét.

Igaz az is, hogy szövetségünk ideje alatt, minthogy más foglalatosságaim s' előre nem látott esetek által el-eltartóztatván, KOSSUTH úr nagyobb befolyással vala az országgyűlési tudósítások szerkesztésébe s' jóval többet dolgozott nálamnál; de igaz aztán az is, mit ő elfeledni látszik, hogy mind közvetve, mind közvetlenül a' jövedelemnek jóval nagyobb részében is részesült, olyannyira, hogy vett jutalmáért még egyszer, ugy hiszem, szives örömet véghez fogná vinni tett munkáit.

Mi az előfizetést illeti, annak is, valamint magoknak a' tudósításoknak maga Kossuth úr volt 10 forintos feltalálója, még mielőtt össze szövetkeztünk volna. Midőn a' diéta huzamosb ideig tartása bizonyosá lön, terhesnek találám azt az előfizetők egy részére nézve, de más találmányának már megszabott árát leszállítani nem vala hatalmamban. Most pedig midőn külön hirdetésem *Diéta-közlőmet*, azért nem akarám olcsóbra szabni előfizetését, hogy ne mondassék, leszállított olcsó árral akarom elnyomni eddigi szövetségesem előmenetelét. Szerentsére ő maga szájítván le az árt, megnyitá utamat, hogy legalább az általa kiszabott 8 pengő forintra szállíthassam le én is *Diéta-közlőm* egy-egy havi előfizetési árát s' a' helybelieknek, kik csak írni küldenek dictaturámra,

ugyan azon könnyebbségi kedvezéseket ajánlhassam, melyeket Kossuth úr.

Hogy szövetségünk felbomlása senkit félre ne vigyen gondolkozásában, kéntelen vagyok nyilván kijelenteni: hogy annak oka *tisztán személyes* és a' mult October 14-ik napja azon történetének következe (*így!*), mellynek részleti ide nem tartoznak, de egyébiránt is eléggé tudva vannak az országgyűlési tagok előtt.

Végezetre szükséges itt kinyilatkoztatni, hogy a *Diaeta-közlöm* megjelenése s' folyamatja nem függ az előfizetők mennyiségétől és ha csupán egyetlen egy előfizető tisztelend is meg bizodalomával, az oly rendesen és pontosan fogja azt venni, mintha akár mennyien szerencsétlétnének hasonló bizodalommal. Pozsony, Jan. 3-án 1834.

OROSZ József mp.

*Külön boríték*on: Tekintetes SZINYEI MERSE László táblabíró Úrnak Eperjes. (Zárópecsét.)

5.

Pozsony, 1834 febr. 1.

Kossuth Lajos Szinyei Merse László táblabírónak.

Tekintetes Úr! Ismét egyedül magam szerkeztette *Országgyűlési tudósításim*-nak további nagy becsű bizodalomára méltatása, vagy megszüntetése felől a Tettes úrtól értesítést venni mind eddig szerencsém nem lehetvén, nehogy vagy nehezkésnek, vagy tolakodónak látszassam, folyó 116-ik számú levelemet minden esetre azon kéréssel küldöm, hogy engem további becses akarata felől mi hamarébb értesíteni méltóztassék.

Megkülönböztetett tisztelettel lévén

a' Tettes úrnak

Posonban, Febr. 1-ső napján 1834

Magyar ucza 460. szám.

alázatos szolgálja

Kossuth Lajos mp.

6.

Pozsony, 1834 december 4.

Kossuth Lajos Szinyei Merse László táblabírónak.

Hónaponként ezer frtot haladó cancellarialis költségeim súlya elviselhetetlené válván, ha előfizetési díja *Országgy. tudósításim*nak számos holnapokig fizetetlen ('a mint e' pillanatban már 1800 pengő forintra szaporodtak kün lévő restantiáim s' ezen hijányt magam erszényéből

valék kéntelen pótolni), alázatosan kérem a' Tettes urat, méltóztassék f. é. Május elejétől December végéig 64 pengő frtokban kün lévő tartozását mihamaréb felküldeni.

Egyszersmind a' fent érintett súlyos körülmény miatt kéntelennek érzem magam ki jelenteni, hogy jövő Január hónaptól csak azoknak fogom küldhetni tudósításimat, kik az elő fizetést akár hónaponként, akár 3 hónaponként *előre* megteszik. Melly részben becses nyilatkozását teljes tisztelettel kikérem. Posonyban, December 4. 834.

KOSSUTH Lajos mp.

Külön borítékon: Tekintetes SZINYEI MERZSE László táblabíró urnak Eperjesen.

LUKINICH IMRE DR.